

Wat is nodig?

De kerkrentmeester van de toekomst

De kerkrentmeester van de toekomst is een veelzijdige en strategisch ingestelde functionaris die niet alleen zorgt voor financiële en materiële zaken. De veranderende context van kerk en samenleving vraagt om nieuwe vaardigheden en een frisse blik.

TEKST BERT OOMEN BEELD ADOBE STOCK

Een prikkelende en stevige visie, bedoeld als aansporing om in het college met elkaar vooruit te kijken. Wat zien we onder andere in de kerk en samenleving? Afnemende ledenaantallen en bestuurskracht, de beschikbaarheid van vrijwilligers staat onder druk, de wet- en regelgeving nemen toe, taken worden steeds complexer, digitalisering en duurzaamheid vragen om adequaat beleid en acties. Om alles georganiseerd te krijgen en behaapbaar te houden dient er meer ingezet te worden op automatisering en samenwerking. Het nadenken

over het uitbesteden van taken en het aansturen van dergelijke processen is een essentiële uitdaging. Hieronder een schets van enkele kenmerken van de kerkrentmeester van de toekomst.

Digitaal vaardig en data-gedreven

De kerkrentmeester van morgen gebruikt digitale hulpmiddelen niet alleen om processen te automatiseren, maar ook om inzichten te verkrijgen die belangrijke beslissingen voor de toekomst ondersteunen. Een voorbeeld is het in beeld brengen van hoe de gemeente ervoor staat (de vitaliteitsscan). Financiële dashboards geven in één oogopslag inzicht in inkomsten, uitgaven en trends. Via data-analyse kunnen, door ledenadministratie en betrokkenheid bij activiteiten te monitoren,

kerkrentmeesters anticiperen op toekomstige behoeften en kansen. Kunstmatige intelligentie (AI) kan veel betekenen voor administratieve automatisering en behulpzaam zijn bij financiële analyses of voorspellingen. De kerkrentmeester hoeft geen AI-expert te zijn, maar het is belangrijk om te begrijpen wat AI kan en hoe het relevant is voor kerkelijke beheertaken. Hij of zij moet kunnen interpreteren wat AI-systemen vertellen. Dit betekent data en rapporten begrijpen en gebruiken bij het nemen van beslissingen. Er kleven ook risico's aan het gebruik van AI, namelijk dat door de vele mogelijkheden teveel tijd en energie hieraan worden besteed. Het is de kunst dat de kerkrentmeester zich door AI maximaal laat ontzorgen. Met het gebruik van de VKB App staat de kerkrentmeester in direct contact met collega's en blijft zo op de hoogte van ontwikkelingen, kunnen ervaringen met collega's in de regio of in het land worden gedeeld en dilemma's worden voorgelegd. Deze verbindingen leveren steeds meer toegevoegde waarde.

Focus op samenwerking en netwerken

De kerkrentmeester van de toekomst is geen solist, maar een teamspeler die samenwerkt binnen de gemeente en met andere kerken. Door regionale samenwerking taken zoals administratie en vastgoedbeheer te delen met omliggende gemeenten, kunnen schaalvoordelen worden bereikt en kwetsbare situaties worden voorkomen. Kennisdeling is vanzelfsprekend. Via bijvoorbeeld de VKB Kennisbank kan de kerkrentmeester kennis ophalen en verrijken, waardoor hij sterker staat in complexe situaties. De kerkrentmeester wordt steeds meer een verbinder in de bredere samenleving, een netwerker, door bijvoorbeeld bovenlokaal samen te werken met andere gemeenten of met professionele partijen.

"Het gaat erom talenten op te sporen en bij elkaar te brengen."

Strategisch en toekomstgericht

Het strategisch denken wordt steeds belangrijker. Dit betekent onder andere dat de kerkrentmeester duurzaamheid omarmt. Investeren in duurzame energiebronnen, zoals zonnepanelen of isolatie, kan niet alleen financieel aantrekkelijk zijn, maar past ook bij de roeping van de kerk om rentmeesterschap over de schepping te tonen. 'Hoe kan de kerk financieel en organisatorisch gezond blijven' in een samenleving waar kerkbezoek minder vanzelfsprekend wordt en 'hoe kan de kerk daarin prominent zichtbaar blijven', zijn actuele vragen. Van de kerkrentmeester wordt een visieontwikkeling op de lange termijn gevraagd. Lokale situaties leiden steeds meer tot het creatief omgaan met kerkgebouwen. Kerkgebouwen krijgen steeds vaker een multifunctio-

Hoe ermee om te gaan

Mogelijk voedt dit artikel onrust en verwarring of de gedachte 'het zal zo'n vaart niet lopen'. Al deze talenten en vaardigheden verenigd in één persoon? Dat is onmogelijk! Het gaat er echter om talenten op te sporen en bij elkaar te brengen. Er bewust van zijn wat we niet kunnen of niet weten en hierop anticiperen met kennis en vaardigheden uit een samenwerking met collega's in de regio of landelijk of met professionals. Dit artikel is bedoeld om elkaar scherp te houden en te beseffen wat er om ons heen gebeurt. Een oproep om regie te pakken en voorkomen dat het ons overkomt. Lokaal en regionaal het gesprek hierover met elkaar voeren. Maar ook samen met de VKB adviseurs en in de regionale bijeenkomsten. Van de VKB mag de kerkrentmeester verwachten dat de ontwikkelingen tijdig en duidelijk onder de aandacht worden gebracht en dat daarover het gesprek wordt aangegaan. Dat de behoeften van de kerkrentmeester tijdig worden onderkend, onder andere door gesprekken met onze regionale contactpersonen. Dat ze goed worden toegerust en dat de VKB professionele partners aan zich bindt die maatwerkoplossingen aan kunnen reiken.

nele rol, bijvoorbeeld als ontmoetingsplek, cultuurcentrum of verhuurruimte. De kerkrentmeester denkt mee over hoe deze gebouwen levensvatbaar blijven, zodat de zichtbaarheid in dorp of stad met de vierplek behouden kunnen worden.

Goed in communicatie en begeleiding

De kerkrentmeester van de toekomst kan complexe informatie op een toegankelijke manier presenteren aan de kerkenraad en gemeenteleden. Helder en transparant communiceren over financiën en beslissingen versterkt het vertrouwen binnen de gemeente. Het begeleiden van vrijwilligers is cruciaal om hen enthousiast te maken en te betrekken bij het praktische werk, zoals onderhoud of organisatie van evenementen. De kerkrentmeester van de toekomst staat er niet alleen voor, maakt gebruik van professionele netwerken en externe expertise. Complexe taken zoals boekhouding, juridische vraagstukken en salarisadministratie kunnen wanneer nodig worden uitbesteed. De VKB biedt ondersteuning in de vorm van trainingen en een uitgebreide kennisbank, opgezet in samenwerking met het Dienstencentrum van de PKN. De VKB biedt handleidingen en persoonlijke ondersteuning aan bij bijvoorbeeld niet alledaagse vraagstukken en advies over welke professionele partijen (VKB Partners) daarin een rol kunnen spelen.

Samengevat

De kerkrentmeester van de toekomst is een digitaal vaardige, strategisch denkende en communicatief sterke verbinder, die met visie en innovatie bijdraagt aan de vitaliteit van de kerk. Die operationele taken uitvoert of delegeert aan vrijwilligers in de gemeente, die complexere taken overlaat aan bijvoorbeeld een kerkelijk bureau of die kiest voor uitbesteding. De kerkrentmeester van de toekomst is gericht op samenwerken, regionaal en landelijk.

